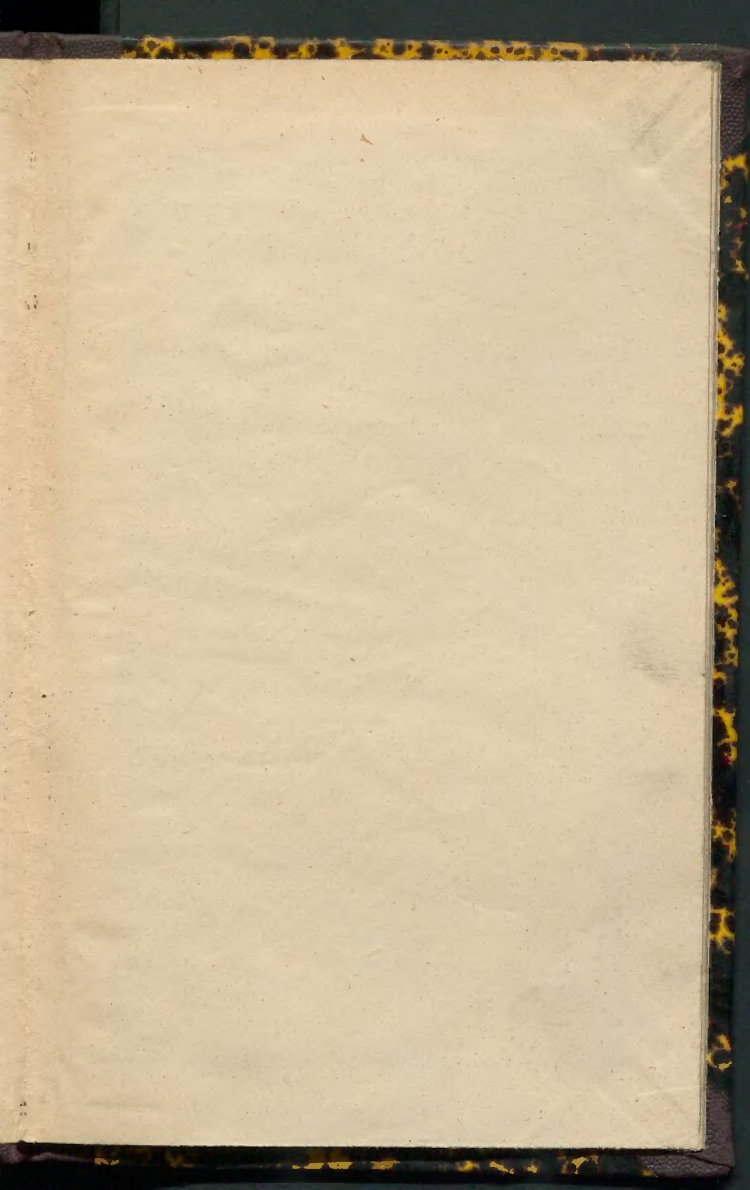

144

W. 144.

LM

ՊԻՐ ԿԷՄԻԱԻՆԻՆ

ԷՕԼԻԻԱՏԻՆ ԳՈՒՐԹՈՒԼՄԱՍԸ

ԹԱՊ՝ Ը ՍԱՆԻ

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۱۱ شعبان ۳۰۲
و ۱۳ مایس ۳۰۱ تاریخلی و ۲۳۶ نرولی رخصتنامہ سیدہ
نشر اولنشد

مصارف آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسوید اولنشد
طبع اولنشد

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

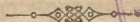
ՄԱԹՊԱ՝Ա Ի Ա՝ ՅԱԿՈՐ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1889

W

ՊԻՐ ԿԷՄԻՃԻՆԻՆ

ԷՕԼԻԻՄՏԵՆ ԳՈՒՐԹՈՒԼՄԱՍԸ

Միլատըն 1827 սէնէսինտէ Ինկիլթերրա հարպ կէմիլէրինտէն պիրի կէճէ վագթը Պիսգա քէօրֆէզլինտէն կէշմէքտէ իտի : Հաւա աչըզ իտի իսէ տէ, աբա սըրա ըիւզ-կեար շիտտէթլէ էամէքտէ օլուսլ, կէմի-րիւղկեարըն գուլվէթիյլէ սա'աթտա օն միլ գատտր եօլ ալարագ սիւր'աթլէ կիթմէքտէ իտի : Կէճէ չօդ գարանլըզ վէ հիւզնէնկիզ պիր կէճէ իտի : Կէճէ եարըսընա եազըն տէնիզտէն պիր սէս իշիտիլտի, վէ կէմիտէ նէվպէթճիլիք էթմէքտէ օլան սլէքճիլէր-տէն, եախօս գարագօլլարտան պիրիսի պիւթիւն գուլվէթիյլէ, "Տէնիզէ պիր ա-տէմ տիւշտիւ" տէյիւ պաղըրտը :

Օլ սըրատա կէմիյի իտարէ էթմէքտէ օլան իւշիւնճիւ գափտան իճապ էտէն էմր-լէրի վէրմիշ օլարագ, էլպիսէսինի սօյու-նուսլ վէ շափգասընը վէ չիղմէլէրինի չը-գարըպ, տալղալարտան չալգանմագտա օշ

լան տէնիզէ աթըլտը , վէ երւզէրէք պի-
շարէ ատէմէ եարտըմ էթմէյէ կիթտի :

Կէմինին տիւմէնի պաշընտա տուրանլար
կէմիյի կէրի չէվիրտիլէր , եէլքէնլէր թօի-
լանըլտը , վէ կէմի թա"իֆէլէրինին ճիւմ-
լէսի կէօվէրթէյէ չաղըլտըլտը : Կէմի կէ-
րիյէ տէօնտիւքտէ թա"իֆէլէր 'աճէլէթէն
տէնիզէ իքի սանտալ էնտիրտիլէր , վէ պիր
չօգ քիմսէլէր սանտալլարա տօլարադ տէ-
նիզտէքի պիշարէլէրի արամաղա կիթտի-
լէր : Տէնիզէ տիւչէնլէրէ եարտըմ եէթի-
չէնէտէք անլէրի պաթմագտան էմին գըլ-
մագ իւզրէ կէմիտէն տէնիզէ խաֆիֆ չէյ-
լէր աթըլտը : Տէնիզտէ պուլունանլարըն՝
կէմինին նէրէտէ օլտըղընը պիլմէլէրի իչիւն
էվլէլա կէմիտէն հավայա փարլադ մավի
ֆիլչէնքլէր , վէ միւտհիչ պիր սիւքիւնէթ-
տէն սօնկրա թօփլար տախի աթըլտը :

Կէմիտէ սիւքիւնէթ վէ հիւզն ու քէտէր
հիւքմ էթմէքտէ օլուպ , հէր աղըզտան
անճագ չու սու"ալլէր իչիտիլիյօր իտի .
"Տէնիզէ տիւչէն քիմ իտի . վէ սնըն ար-
դասընտան տէնիզէ աթըլան քիմ իտի :"
Պու սու"ալլէրէ հէրարէթլէ չու սուրէթտէ
ճէվապ վէրիլիյօր իտի . "Տէնիզէ տիւչէն
քիմսէ հէր քէսին նաղարընտա միւլթէպէր

վէ մերդուպ , վէ ճիւմլէյէ սէվկիւլիւ օլան
Կրէկօրի , անըն արդասընտան քէնտինի
տէնիզէ աթան իսէ եադընլարտա բիւթ-
պէսի թերֆի՝ զըլընմըչ օլան կիւզէլ , ղէքի ,
լաթիֆ վէ հէր քէսէ սէվկիւլիւ օլան իւ-
չիւնճիւ գափտան կէնճ Մր. Բալիֆ իտի :

Պիրինճի գափտան քէնտի պօրուսու էլին-
տէ օլարագ կէմինին մէ՝ մուրլարը իլէ զըչ
թարաֆտաքի կէօլէրթէտէ , վէ ճիւմլէ կէ-
միճիլէր իսէ արըլար կիպի կէմինին ալաթ ու
էտէվաթը վէ սէրէն տիրէքլէրի իւզէրինտէ
թօփլանտըլար : Կէմիտէ տէրին սիւքիւնէթ
հիւքմէթմէքտէ , վէ կէմինին պաշ թարաֆը-
նա չարփան տալղալարըն սէսի իլէ հալաթ-
լարըն չաթըրտըսընտան պաշգա պիր շամա-
թա իշիտիլմէյօր իտի . պու սըրատա պիրտէն
կէմինին սէրէն տիրէյինտէն , “ էֆէնտիմ ,
սէսլէրինի իշիտիյօրըմ ” տէյիւ պիր սէս
կէլտի : Գափտան , “ Սիւքիւթ , սիւքիւթ ”
տէյիւ նիտա էթտի . վէ ճիւմլէմիզ ‘աղիմ
տիգգաթլէ տէօրթ թարաֆա գուլագ վէր-
տիք : Տէնիզտէն պիր չօգ քիւրէքլէրին
սէսի պիր քիւրէք սէսի կիպի իշիտիլիյօր
իտի : Կէմիտէ օլանլարըն ճիւմլէսինի պիր
խաւֆ ու տէհչէթ սարսը , վէ գափտան
էլինտէքի պօրու իլէ , “ Անլէրի պուլտընը՞զ

մը, իքիսինի տախի պուլտընը՞գ մը" տէյիւ սու" ալ էտինճէ, սանտալլարտան, "էվվէթ, էֆէնտիմ, իքիսինի տախի պուլտըգ" ճէվապը վէրիլտի։ Պունուն իւզէրինէ ճիւմլէսի պիրտէն, "Ալլահա շիւքըլէր օլուն" տէյերէք կէմինին նէրտիպանը պաշընա գօշտըլար։ Ֆէնէրլէր կէթիրիլտի, վէ անկերի չարչապուք կէմիյէ չըգարմազ իչիւն կէմիճիլէր եթիշտիլէր։ Էօնտէն կէլէն սանտալա հալաթ աթըլտը, սանտալըն իքի եանլարընտան ֆէնէրլէր ասըլտը, վէ հէրքէս կէմինին նէրտիպանը պաշընա պազմագտա իտի։ Սօլուլը սանքի քէսիլմիշ օլան կրէկօրի պէօյիւք ինթիմամլէ վէ ուսուլճա կէմիյէ չըգարըլըպ, սըճագ եօրղան վէ ֆանէլալարա սարըլտը, վէ արգատաշլարը անըն գուրթուլմասընտան տօլայը իզհարը մէսէրրէթ էտիյօրլար իտի։

Գափտան, "Տիկէր սանտալ տախի կէլմիշ մի տիր։ Ֆէնէրլէրի պու թարաֆա կէթիրինիզ, վէ 'ալիճէնապ կէնճէ եարտըմ էտէրէք անը եօղարը ալընըգ" տէտի։ Եօրղանլարա սարըլմիշ օլան պիչարէ կէմիճի գափտանա խիթապէն, "էֆէնտիմ, ֆիւհազիգա 'ալիճէնապ պիր նէվճիվան տըր։ պէն տէնիղտէ պօղուլմագ իւզրէ իքէն օ սույա

տալտը, վէ պէնիմ իչիւն քէնտինի պօղու-
մագ թէհլիքէսինէ գօտու, վէ սանտալ պիղէ
հէթիչէնէտէք պէնի սըրթընա ալտը. օ պէ-
նի՛ս 'էօթի-մի- Գո-րիարոլ" տէտի:

Կէմինին եանընտան՝ "էյի տիգգաթ է-
տինիզ, էյի պազընըզ, Ճէք, պաչընը եօ-
գարը թութ. անը եօգարը ալընըզ, ալ-
թընա կիրէրէք անը եօգարը ալընըզ" տէյիւ
սէսլէր իչիտիտի: Անը եօգարը ալտըլար,
վէ տէօրթ նէֆէր մէրտ վէ 'ալիճէնապ քիմ-
սէլէր անը կէմիյէ կէթիրիպ՝ միւնասիպ պիր
հէրէ գօյարագ փալթօլար վէ էլպիսէլէրլէ
անըն պաչընը վէ վիւճուտինի սարտըլար:
Կէմիճիլէր, "Հէքիմ նէ՞րէտէ տիր. անա
րագը, ըագը վէրինիզ. Հապուք էլպիսէ-
սինի սօյուպ, եօրզանլարա սարընըզ" տէյիւ
Հաղըրալար: Հէքիմ կէլիպ պազտըգտան
սօնկրա զափտան անա խիթապէն, "Տօգ-
թօր, նէ հալտէ տիր" տէյիւ սու"ալ էթտի:
Հէքիմ ֆիղանլը պիր սէսլէ, "Էօլմիւլ տիր"
տէտի: Գափտան, "Էօլմիւլ մի տիր. սա-
հիհէն էօլմիւլ տէմէք իսթէմէյօրսընըզ եա"
տէյիւ սու"ալ էթտի: Հէքիմ պու սու"ալէ
ճէվապէն, "Էվլէթ, էֆէնտիմ էօլմիւլ տիր"
տէտի: Պուսուսն իւզէրինէ կէմիտէ 'աղիմ
պիր ֆիղան ու ֆէրեատ պաչատը, վէ

պիշարէ Կրէկօրի տէհչէթ ու իզթիրապա տիւշտիւ : Գէնտիսինի գուրթարմըջ օլան 'ալիճէնապ նէվճիվանըն ճանսըզ ճէսէտի իւզէրինէ աթըլըպ , անըն սօղուզ անընը վէ սլուզ քէսիւմիշ էլէրինի էօփտիւ , վէ հիւզն ու քէտէր տէրեատընա դարգ օլտու : Գափտան աշաղըյա քէնտի օտասընա էնտի , վէ աղղընտան պիր սէօզ չըգարմատը : Կէմփին կէնճ մէ" մուրլարը քիւչիւք չօճուզլար կիպի էօքիւր էօքիւր աղլարլար իտի , վէ գուվվէթլի կէմիճիլէր քէնտի աճըլարընը զապթ էթմէյէ չալըշարագ թիթրէյօրլար իտի :

Կրէկօրիյլ' քէնտինի գուրթարմըջ օլան նէվճիվանըն ճանսըզ ճէսէտինտէն այըրմագ դօլայ օլմատըղընտան անը ճէպըէն կէրի չէքմէք լաղըմ կէլտի : Կրէկօրի Էնթէն ունութմըջ իտի . սաղ օլտըղընը ունութմըջ իտի , վէ էօլիւմտէն գուրթուլմըջ 'էօմրիւնիւն պիւթիւն գուվվէթլինի քէնտինի գուրթարան նէվճիվանա ֆիտիյէ վէրմէք իսթէր իտի : Վագա'ա Կրէկօրի էօլիւմտէն գուրթուլտու , լաքին անըն կէրինէ պիր 'էօմր , պիւթիւն տօնանմատաքի ատէմլէրէ սէվկիւլիւ Մր. Բալիֆին 'էօմրիւ ֆէտա օլտնտու : Կրիկօրի Մր. Բալիֆին 'էօմրիւ-

նիւ քէնտի 'էօմրիւնտէն չօգ գըյմէթլի'ատտ
 էտէրէք տէր իտի քի՝ "էյէր Մր. Բալիֆ
 պանա քէնտիսին գուրթարմըչ օլտըղը 'էօմ-
 րիւ նէ՝ վէճհլէ գուլանաճաղըմա տա"իր
 պիր թէք սէօղ սէօյլէմիչ օլսա իտի, նէ՝
 գատար մէմնուէն վէ մէսըուր օլուր իտիմ.
 Լաքին անըն իլէ պէրապէր սուտա չալ-
 գանըր վէ չապալանըր իքէն Մր. Բալիֆին
 պանա, 'Կրէկօրի, թաղաթըմ քէսիլտի,
 սանտալարըն սէսինի իշիտիյօրըմ. էյէր
 սէն գուրթուլուպ տա պէն գուրթուլմազ
 իսէմ, վալիտէմին եանընա կիտիպ անա
 սօն սէլամըմը վէ սա'աթըմը, հէմշիրէլէ-
 րիմէ տախի քիթապլարըմը վէրիպնէ վէճհլէ
 էօլտիւլիւմիւ անլէրէ սէօյլէ, անլէր պէնիմ
 պու Էօլտա էօլտիւլիւմիւ իշիթտիքլէրինտէ
 աղլայըպ ֆիղան էթմէյէճէքլէր՝ տէտիյի
 խաթըրըմա կէլիյօր՝ Ահ, պէն անըն պանա
 էթտիյի պու վասիյէթի իճրա էթմէյէճէք
 մի իմ, վէ էլիմտէն պաչգա հէր նէ կէլիր-
 սէ, եսփմայաճազ մի իմ. 'էօմրիւմ պու-
 տան սօնկրա քէնտիմին տէյիլ, անըն տըր"

Իքի կիւն սօնկրա ճէնազէ ալայը, եա'նի
 ճէսէտի տէնիզէ աթմազ ալինի իճրա օլուն-
 տու, Կէմիճիլէր հիսս ի տէրուհիլէրինի նա-
 տիրէն կէօսթէրիլէր, լաքին էօլիւմաէն

զուրթուլմըն օլան Կրէկօրի Մր. Բալիֆին
 ճէսէտի քէֆինլէնմէղտէն էվվէլ անըն սիյան
 սաչլարընտան պիր մըգտար սաչ իսթէյիպ
 ալարագ , փալթօսընըն պիր թարաֆընա
 տիքտի , քի պու սաչ շիմտիյէ գատար ա-
 նըն գալպի իւզէրինտէ տուրույօր : Տէնիզ
 իւզէրինտէ ճէնաղէ այլինի չօգ միւ-էսսիր
 օլուր : Կէմինին չանը մահգունանէ պիր
 սուրէթտէ չալընըր . Կէմիճիլէր կէօվէրթէ-
 տէ վէ մէ՞մուրլար սլաչ թարաֆտա թօփ-
 լանըրլար . Կէմիտէ սիյան բէնքլի հէր նէ
 վար իսէ , Կէմիճիլէրին էլլէրի , չափգալարը
 վէ ճէսէտլէրինտէ կէօղէ վուրուր հէր եէր
 իւզէրինտէ կէօրիւլիւր : Տէնիզին տալղա-
 լարը իւզէրինտէ ճէնաղէ խըտմէթի իճրա
 օլունուր իքէն հիւզնէնկիզ պիր սիւքիւնէթ
 հիւքմ էտէր , վէ , «Պու ատէմին ճէսէտինի
 տէնիզէ վէրիւրիզ» քէլամը իրատ օլունտըղ-
 տան սօնկրա էօլիւնիւն ճէսէտի տէնիզէ
 աթըլըր :

Ճէնաղէ խըտմէթի խիթամ պուլտըգտան
 սօնկրա կէմիտէ պիր սէս իշիտիլտի , վէ
 իշթէ Կրէկօրի քէտէրինին շիտտէթինտէն
 պայըլըղ եէրէ տիւշմիւշ խտի :

Էրթէսի կիւնիւ ուսուլ ը պահրիյէ իւզ-
 րէ , միւթէվէֆանըն էմիլալ ու էշեասը

միւղայիտէ իլէ սաթըլտը , վէ վալիտէսինէ կէօնտէրլլմէք իւղրէ եաղըխանէսի , քեաղըտլարը վէ ադչէսի միւհր ալթընա ալընաը : Մր. Բալիֆին վապիյէթի մուճէպինճէ անըն սա'աթընը վալիտէսինէ պիզզաթ թէսլլմ էթմէք իւղրէ սա'աթը Կրէկօրիյէ վէրիլտիյի կիպլի , հէմշիրէլէրինէ թէսլլմ օլունաճազ քիթապլար տախի պիր պօղչա էտիլտի :

Կրէկօրի Մր. Բալիֆին էշեասընը սաթըն ալմազ իչիւն քէնտի պիւթիւն ադչէսինի վէրտիքտէն մա'տա բէֆիզլէրինտէն տախի պիր չօգ ադչէ իսթիգրազ էթտի . քէնտի 'էօմրիւնիւ գուրթարմըչ օլան զաթըն էն ճիւզ'ի վէ լիւղումսըզ շէյլէրինի պիլէ , մէսէլա քէնտի այագլարընա ույղուն կէլմէզ իքէն պիլէ անըն չիզմէլէրինի վէ պիր գաչ էսքի մէնտիլ , վէ սա'իր շէյլէրի սաթըն ալտը : Մր. Բալիֆին հէր շէյի աշըն նապըրընա գըյիւլէ իտի : Կրէկօրինին արգատաչարընըն տախի անըն արղուսընը վէ քէնտինի գուրթարան զաթա մունապպէթինի թագտիլլէ անըն հէր շէյինի սաթըն ալա պիլմէսի իչիւն Կրէկօրիյէ եարտըմ էթմէլէրի մուճիպ ի մահղուզիյէթ պիր քէյֆիյէթ տիր : Կրէկօրի քէնտի պիւթիւն

ազնէսինի վէ իսթիգրազ էթտիյի ազնէյի վէրիպ սաթըն ալմըշ օլտըղը եատիկեար-լարլա էլէրի տօլու օլարադ օրատան կիթ-տի : Պու վազը'այը նազլ էթմիշ օլան զաթ հիքեայէյէ շու վէճհէ տէվամ էտէր . "Պէն Կրէկօրինին արգառնտան կիթտիմ , վէ քէնտի 'էօմրիւնիւ գուրթարմըշ օլան նէվ-ճիվանըն էտէր ու եատիկեարլարընը միւ-ճէվհէրաթտան տահա զըյմէթլի շէյլէր կիպի պէօյիւք տիգգաթ ու իհթիմամլէ պօղչա-լայըսլ սազլատըղընը կէօրտիւմ :

էյ պու բէսալէյի օգույան տօսթոււմ . պու կէնճ միլազիմ գափտանըն եափտըղը շէյ Յիսուսըն սէնին իչիւն եափտըղընա պիր միսալ տըր : Բապպ Յիսուս սէնի թէհ-լիքէտէ վէ սանքի զայ' ու հէլաք օլմուշ պիր հալտէ կէօրիւսլ , քէնտի ճէլալինտէն աշաղը էնտի , վէ քէնտինի սարան ճիւմլէ տալզա վէ Ֆուրթուհալարա դարշը գօտու , վէ պունու սէնի խէլաս էթմէք իչիւն եափ-տը : Սէնին եէրինէ էօլտիւ , վէ չիմտի սէն-տէն քէնտինէ իման վէ թէվէքքիւլ պէքլէ-յօր :

էյէր սէն Յիսուսըն՝ քէնտի 'էօմրիւնիւ սէնին 'էօմրիւնէ պէտէլ վէրմիշ օլտըղընը լայըգ ք վէճհ իւզրէ հիսս էտէյօր իսէն ,

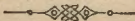
արթըդ անը սէվմէմէք վէ անըն սէնտէն
թալէպ էթտիյի շէյլէրի իճրա էթմէմէք սէ-
նին իշիւն միւմքին օլո՞ւր մը :

“Իպն իւլ ինսան՝ քէնտինէ խըտմէթ օ-
լունմադ իշիւն տէյիլ, անճադ խըտմէթ
էթմէք վէ ճանընը չօդ քիմսէլէր պէտէ-
լինէ ֆիտիյէ վէրմէք իշիւն կէտի” (Մատթ.
20 . 28) :

“Պիղի սէվիպ՝ քէնտի գանըյլա կիւնահ-
լարըմըզտան երյգատը” (Վահ. 1 . 5) :

“Բէնտիսի քէնտի ճէսէտինտէ կիւնահ-
լարըմըզը աղաճ իւզէրինտէ եիւքլէնտի”
(1 Պետ . 2 . 24) :

“Սիզէ մա՛լիւմ օլսուն քի կիւնահլար
'աֆվը սիզէ պունուն վասըթասըյլէ վա՛զ
օլունուր : Հէր իման էտէն պունուն վա-
սըթասըյլէ թէսլրիյէ օլունուր” (Ա՛մալ .
13 . 38 , 39) :

10

W

